

Programmabegroting 2026-2029

3.2.4 Paragraaf Financiering

1. Inleiding

In de paragraaf Financiering zetten we de financieringsfunctie uiteen voor de jaren 2026-2029. In de paragraaf Algemene ontwikkelingen komen de renteontwikkelingen en ontwikkelingen in de wet- en regelgeving aan de orde. In de paragraaf Ontwikkelingen gemeente Oegstgeest geven we een toelichting op de renterisiconorm, de kasgeldlimiet en de financiering van de gemeente.

2. Algemene ontwikkelingen

Renteontwikkelingen

De rente op de geld- en kapitaalmarkt wordt naast macro-economische ontwikkelingen voornamelijk bepaald door het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). Het doel van de ECB is prijsstabiliteit. Een inflatie van 2% op de middellange termijn wordt als ideaal gezien.

De ECB heeft geen directe invloed op stijgende prijzen (inflatie). Maar de centrale bank kan met haar monetaire beleid de inflatie wel indirect beïnvloeden. Voor het monetaire beleid beschikt de ECB over verschillende instrumenten. De zogenoemde beleidsrente is een belangrijk instrument. Die rente bepaalt de rentetarieven voor banken om geld bij de ECB te lenen of aan te houden.

Na de coronaperiode zorgde het economische herstel voor een hoge inflatie. Het economisch herstel, de oorlog tussen Rusland en de Oekraïne en de stijgende energieprijzen die daaruit volgde, leidde op het hoogtepunt in 2022 en 2023 tot een inflatie van rond de 10%. Als een reactie op de hoge inflatie verhoogde de ECB geleidelijk de beleidsrente. Op het hoogste punt was de beleidsrente 4%. Vanaf 2024 zie de ECB voldoende signalen om de beleidsrente geleidelijk aan te verlagen. Het is de verwachting dat eind 2025 een einde komt aan de reeks van renteverlagingen en dat daarna de ECB de rente voorlopig stabiel zal houden op een relatief laag niveau, mede afhankelijk van de ontwikkeling van de inflatie.

Het is dan ook de verwachting dat zowel de kort- als langlopende marktrente op de middellange termijn stabiel blijven. Het is daarbij niet de verwachting dat de extreem lage rentepercentages, zoals deze voor 2022 de norm waren, weer zullen terugkomen.

In de periode dat deze begroting is opgesteld, is de rente op geldleningen stabiel op ongeveer 3,5%. De rente kan zich zowel opwaarts als neerwaarts bewegen, waarbij de kans op een kleine rentedaling aannemelijker is. In deze begroting maken we de keuze om de renteprognose voor het hele meerjarenbeeld te ramen tegen 3,5%.

Renteprognoses

Omschrijving	2025	2026	2027	2028	2029
Rente kapitaalmarkt	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%	3,50%
Rente geldmarkt	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Op basis van een lening met een looptijd van 30 jaar, rentevast en aflossing in gelijke delen.					

3. Ontwikkelingen gemeente Oegstgeest

In de Wet financiering decentrale overheden (wet Fido) staan de kaders voor een verantwoorde en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden.

Kasgeldlimiet

De gemiddelde vlottende schuld, over drie maanden gezien, is voor een gemeente gelimiteerd op 8,5% van het begrotingstotaal. Onze kasgeldlimiet heeft het volgende verloop:

- Kasgeldlimiet 2024: € 6,9 miljoen
- Kasgeldlimiet 2025: € 7,2 miljoen
- Kasgeldlimiet 2026: € 7,6 miljoen

De renterisiconorm

Over de langlopende schuld mogen de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. In onderstaande tabel staat de verwachte ontwikkeling van de renterisiconorm voor de komende jaren:

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)		2025	2026	2027	2028	2029
1	Begrotingstotaal	84.416	88.940	77.403	78.939	78.886
2	Wettelijk percentage	20%	20%	20%	20%	20%
3	Renterisiconorm (1x2)	16.883	17.788	15.481	15.788	15.777
4	Renteherzieningen	0	0	0		
5	Aflossingen	6.595	5.190	3.529	3.567	3.080
6	Bedrag waarover renterisico gelopen wordt (4+5)	6.595	5.190	3.529	3.567	3.080
7	Ruimte onder renterisiconorm (3-6)	10.288	12.598	11.951	12.221	12.698

In de tabel zijn de regels genummerd zodat herkenbaar is welke onderdelen berekend worden.

Bijvoorbeeld: Renterisiconorm = (1)Begrotingstotaal x (2)Wettelijk percentage.

De bedragen aan langlopende leningen waarover we een renterisico lopen de komende jaren, blijven binnen de wettelijke norm (wet Fido).

De leningenportefeuille

De leningenportefeuille per 1 januari 2025 bedroeg € 48 miljoen. In de tabel hieronder is te zien dat er nieuwe leningen zullen worden aangetrokken, waardoor de schuld jaarlijks zal toenemen.

Ontwikkeling Leningenportefeuille

Omschrijving	2026	2027	2028	2029
Stand 1 januari	46.781	65.260	80.858	92.677
Nieuwe leningen	23.669	19.126	15.386	4.288
Reguliere aflossingen	5.190	3.529	3.566	3.079
Stand per 31 december	65.260	80.858	92.677	93.886
Rentelasten	1.207	1.815	2.304	2.536

Rentemethodiek en renteresultaat

Voor de toerekening van de rentelasten maken we gebruik van de renteomslagmethode. Het totaal van de rentelasten wordt daarbij 'omgeslagen' over het geheel van de investeringen/activa. De rentelasten zijn het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de renteopbrengsten van 'overtollige' middelen.

Door toepassing van de renteomslagmethode rekenen we de rentelasten toe aan de taakvelden in de bijbehorende programmabegroting. De achterliggende gedachte hierbij is dat de gehanteerde omslagrente een reëel percentage is. We ronden het berekende omslagpercentage, binnen een marge van 0,5%, af naar 1,4% en hanteren dit percentage ten behoeve van de renteomslag.

Renteresultaat op taakveld Treasury
2026

a	De externe rentelasten	1.280	
b	De externe rentebaten	-45	
	Saldo rentelasten en rentebaten		1.235
c1	De rente doorberekend aan facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal)	0	
c2	De rente van projectfinanciering richting het taakveld	0	
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen richting het taakveld	0	
	Saldo aan taakvelden toe te rekenen externe rente		0
d1	Rente over eigen vermogen	-	
d2	Rente over voorzieningen	-	
	Saldo rente over het eigen vermogen en de voorzieningen		0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		1.235
	Totaal aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-1.273
	Renteresultaat op het taakveld Treasury (-/- = voordeel)		-39

Voor deze renteomslag hanteren we een vast percentage. Voor 2026 bedraagt de omslagrente 1,4%. Doordat er een verschil is tussen het gehanteerde omslagpercentage en het werkelijke percentage ontstaat een renteresultaat. Het gepresenteerde voordeel van € -39.000 betekent dat de gehanteerde omslagrente lager is dan het werkelijke percentage. We rekenen dus meer rente door naar onze activa dan dat we daadwerkelijk betalen aan de geldverstrekkers. Het verschil bevindt zich binnen de gestelde bandbreedte, wat betekent dat we een reëel rentepercentage toerekenen aan de activa.

4. Schuldpositie

Hieronder geven we het verwachte verloop van de netto schuldpositie weer. Voor de definitie van de netto schuld wordt verwezen naar hoofdstuk 4.2.2 Paragraaf weerstandsvermogen (onderdeel 5. kengetallen) .

(Bedragen x € 1.000.000) per 31 december	2025	2026	2027	2028	2029
Netto Schuldpositie	49,3	68,2	82,8	94,7	95,9

3.2.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Algemeen

Met de bedrijfsvoering ondersteunen we de organisatie bij de uitvoering van haar werk. Hierdoor kunnen we inwoners en bedrijven in ons dorp voorzien van een goede dienstverlening en de ambities uit het coalitieakkoord realiseren.

Centrumregeling bedrijfsvoering Leidse regio

Bij bedrijfsvoering werken we samen met onze collega's in de Leidse regio via de Centrumregeling bedrijfsvoering Leidse regio. Gemeente Leiden cluster IDA voert de bedrijfsvoeringstaken voor ons uit op het gebied van HRM, Financiën, Juridische zaken, Inkoop, Facilitaire zaken, ICT en informatievoorziening. Wij betalen hiervoor een jaarlijkse bijdrage.

Voor onze gemeente is van belang om invulling te geven aan onze rol als opdrachtgever binnen de Centrumregeling. In 2026 gaat de aandacht van de Centrumregeling uit naar het verder ontwikkelen van de bedrijfsvoering. Dit doen we met het Strategisch Plan Bedrijfsvoering Leidse Regio waarin gewerkt wordt aan Duurzame inzetbaarheid, Wendbare bedrijfsvoering en Digitale transformatie.

Organisatie

Er moet een goede balans zijn tussen beschikbare ambtelijke capaciteit en ambities. We willen ook een gezonde balans hebben tussen vaste en flexibele medewerkers om kennis te borgen en verbinding met het dorp te houden. De huidige arbeidsmarkt maakt het een uitdaging om voldoende en juiste mensen te vinden. Door te investeren in de ontwikkeling van onze medewerkers, aandacht te hebben voor waardering en de collegialiteit te versterken blijven en worden we als werkgever aantrekkelijk voor de huidige medewerkers en nieuwe kandidaten.

De organisatie krijgt bij goed onderbouwde voorstellen de ruimte door te ontwikkelen naar een efficiënte, wendbare organisatie, waarbij regionale samenwerking, interessante projecten en mooie ervaringstrajecten het werk voor medewerkers aantrekkelijk maken. In dit kader investeren we in het versterken van planmatig werken en gaan we door met lokaal én regionaal te werken aan innovatie en het toepassen van kunstmatige intelligentie.

Wat dat laatste betreft werken we binnen Oegstgeest en samen met onze partnergemeente in de Centrumregeling in 2026 aan de wettelijk verplichte AI-geletterdheid van onze medewerkers en gaan we verder met praktische kaders en passende dienstverlening, zodat medewerkers AI veilig en effectief kunnen gebruiken. In 2026 zetten we vooral in op kleinschalige en gerichte inzet van AI en de samenwerking met andere gemeenten. We kiezen bewust voor een geleidelijke en mensgerichte aanpak, die past bij de organisatie en haar behoeften.

In 2026 organiseren we wederom vóór de zomer een themasessie waarin de gemeentesecretaris de raad informeert over ontwikkelingen in en rondom de organisatie.

Informatievoorziening

De informatietaken zijn belegd bij de Centrumregeling. In het kader van de hiervoor genoemde digitale transformatie werkt de Centrumregeling aan vijf thema's: stabiliteit en veiligheid, datagedreven werken, kunstmatige intelligentie, informatiehuishouding op orde en samenwerking aan digitalisering. Een deel van deze thema's betreft vooral werk 'onder de motorkap' bij de Centrumregeling. Andere thema's raken ons direct. Denk hierbij aan kunstmatige intelligentie en informatiehuishouding op orde. Hier zijn we dan ook nauw bij betrokken.

Een focuspunt in 2026 is het structureel verbeteren van de digitale infrastructuur, zodat deze betrouwbaar, veilig en klaar voor de toekomst is. We doen dat op twee fronten: het vergroten van de technische stabiliteit en het versterken van de digitale veiligheid. Vervanging en/of vernieuwing van ICT-applicaties en -infrastructuur is een doorlopende activiteit. Het project van het per 1 januari 2026 geïmplementeerde financieel systeem wordt in het eerste kwartaal afgerond.

Informatiebeveiliging en privacy

Het is belangrijk dat onze systemen en gegevens goed beveiligd zijn. Om de kwaliteit van informatieveiligheid hoog te houden breidt de Centrumgemeente het team van Informatiebeveiliging en Privacy (IB&P) uit. Hiermee zet Leiden